

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Ing. Petra Šuránka a soudců Mgr. Miroslava Makajeva a Mgr. Martiny Kotouček Mikoláškové ve věci

žalobkyň:

a) **obec Louňovice**

sídlem Horní náves 6, Louňovice

zastoupená advokátem Mgr. Josefem Žďárským

sídlem Panská 895/6, Praha 1

b) **A. T.**

bytem X

zastoupená advokátem Mgr. Karlem Tománkem

sídlem Sokolovská 505, Čerčany

proti

žalovanému:

Krajský úřad Středočeského kraje

sídlem Zborovská 81/11, Praha 5

za účasti osoby

zúčastněné

na řízení:

PhDr. M. J.

bytem X

zastoupená advokátem JUDr. Tomášem Hlaváčkem

sídlem Kořenského 1107/15, Praha 5

o žalobách proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 8. 2023, č. j. 073236/2023/KUSK-DOP/Svo,

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

takto:

- I. Žaloby se zamítají.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věcí a jejich spojení

1. Žalobkyně a) a b) se žalobami podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhají zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, kterým žalovaný dílčím způsobem (který není z hlediska soudního přezkumu relevantní) upravil výrokovou část rozhodnutí Městského úřadu v Říčanech (dále jen „silniční úřad Říčany“) ze dne 5. 4. 2023, č. j. 73384/2023-MURI/OSAD/1789 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), a ve zbytku toto rozhodnutí potvrdil. Prvostupňovým rozhodnutím silniční úřad Říčany rozhodl v řízení o určení právního vztahu dle § 142 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zahájeném na žádost žalobkyně a) tak, že se na pozemcích parc. č. X1 a X2 (nyní parc. č. X3, X4, X5, X6, X7 a X8) v katastrálním území L. (všechny pozemky dále v tomto rozsudku uváděné leží v uvedeném katastrálním území) nenachází veřejně přístupná účelová komunikace (dále jen „VPÚK“).
2. Žalobami evidovanými soudem pod sp. zn. 59 A 41/2023 a 37 A 29/2023 žalobkyně brojí proti napadenému rozhodnutí. Usnesením ze dne 9. 11. 2023, č. j. 59 A 41/2023-29, spojil soud obě žaloby ke společnému projednání.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

3. Soud ověřil, že žaloby byly podány včas, osobami k tomu oprávněnými, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňují všechny formální náležitosti na ně kladené. Jde tedy o žaloby věcně projednatelné.
4. Soud vycházel při přezkumu napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadená rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
5. Soud rozhodl o žalobách bez jednání, neboť pro takový postup byly splněny podmínky podle § 51 odst. 2 s. ř. s.

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

Průběh správních řízení

6. Dne 21. 5. 2014 podala žalobkyně a) k obecnímu úřadu Louňovice (dále jen „silniční úřad Louňovice“) jakožto místně příslušnému silničnímu úřadu žádost o určení právního vztahu. Konkrétně požádala o vydání rozhodnutí, jímž by bylo deklarováno, že se na pozemcích parc. č. X1 a X2 nachází VPÚK. Důvodem žádosti byla dle žalobkyně a) skutečnost, že osoba zúčastněná na řízení jakožto vlastník dotčených pozemků v několika jiných správních řízeních konzistentně tvrdí, že se na pozemku parc. č. X1 žádná komunikace nenachází.
7. Silniční úřad Louňovice posléze zahájil řízení o určení právního vztahu, v jehož rámci uplatnila osoba zúčastněná na řízení námitku podjatosti tohoto úřadu, resp. všech úředních osob podílejících na řízeních. Navzdory tomu silniční úřad Louňovice dne 25. 8. 2014 vydal rozhodnutí č. j. 125/14-3, kterým rozhodl tak, že se na pozemcích parc. č. X1 a X2 nachází VPÚK v celé délce těchto pozemků. Proti uvedenému rozhodnutí podala osoba zúčastněná na řízení odvolání, v němž namítala mj. to, že se jedná o rozhodnutí nicotné, protože silniční úřad postupoval v rozporu s § 14 odst. 3 a 4 správního řádu, neboť měl v souvislosti s uplatněnou námitkou podjatosti po provedení bezodkladných úkonů předat spis nadřízenému orgánu. Žalovaný po obdržení správního spisu přisvědčil osobě zúčastněné na řízení, že silniční úřad Louňovice postupoval v rozporu se zákonem, a následně řízení o odvolání osoby zúčastněné na řízení přerušil do doby skončení řízení o předběžné otázce týkající se namítané podjatosti všech úředních osob silničního úřadu Louňovice. Dne 4. 2. 2015 rozhodl žalovaný usnesením tak, že starosta obce Louňovice [který jménem obce, tj. jménem žalobkyně a) podal dne 21. 5. 2014 žádost o určení právního vztahu a který byl současně podepsán pod rozhodnutím silničního úřadu Louňovice ze dne 25. 8. 2014] je vyloučen z projednávání a rozhodování v řízení, neboť pro jeho poměr k věci i k účastníkům řízení lze mít důvodné pochybnosti o jeho nepodjatosti. Proti tomuto usnesení podal silniční úřad Louňovice odvolání, které Ministerstvo dopravy zamítlo jako nepřijatelné. V návaznosti na to vydal žalovaný dne 17. 6. 2015 rozhodnutí, kterým rozhodnutí silničního úřadu Louňovice ze dne 25. 8. 2014 zrušil, a současně vydal usnesení, kterým věc odňal silničnímu úřadu Louňovice a přikázal ji silničnímu úřadu Říčany, který posléze pokračoval v řízení.
8. Dne 7. 11. 2018 vydal silniční úřad Říčany rozhodnutí, kterým žádost žalobkyně a) o určení existence VPÚK na dotčených pozemcích zamítl. Proti tomuto rozhodnutí podaly odvolání obě žalobkyně a paní Soňa Pospíšilová. Jejich odvolání žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 18. 3. 2019, č. j. 030555/2019/KUSK-DOP/Hir.
9. Dne 5. 6. 2019 podala osoba zúčastněná na řízení žádost o určení právního vztahu. Požádala, aby silniční úřad Říčany závazně určil, že se na dotčených pozemcích VPÚK nenachází. Dne 22. 7. 2019 silniční úřad Říčany usnesením č. j. 45808/2016-MURI/OSAD řízení o této žádosti zastavil z důvodu překážky řízení. Toto usnesení však žalovaný k odvolání osoby zúčastněné na řízení rozhodnutím ze dne 23. 10. 2019 zrušil a věc vrátil silničnímu úřadu Říčany k novému projednání.
10. Dne 22. 6. 2020 vydal silniční úřad Říčany rozhodnutí, kterým k žádosti osoby zúčastněné na řízení deklaroval, že se na dotčených pozemcích VPÚK nenachází. Proti tomuto rozhodnutí podaly odvolání obě žalobkyně a paní Kateřina Pospíšilová. Jejich odvolání žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 5. 10. 2020, č. j. 121511/2020/KUSK-DOP/Hir.

11. Rozhodnutí žalovaného č. j. 030555/2019/KUSK-DOP/Hir i č. j. 121511/2020/KUSK-DOP/Hir byly na základě žalob žalobkyní zrušeny rozsudkem zdejšího soudu ze dne 14. 12. 2021, č. j. 43 A 37/2019-84.
12. Dne 25. 1. 2023 silniční úřad Říčany spojil obě (do té doby samostatně vedená) řízení o žádostech osoby zúčastněné na řízení a žalobkyně a) o určení existence VPÚK ke společnému projednání.
13. Dne 5. 4. 2023 vydal silniční úřad Říčany prvostupňové rozhodnutí, kterým deklaroval, že se na pozemcích uvedených v bodě 1 rozsudku VPÚK nenachází. V odůvodnění uvedl, že obecné užívání komunikace v minulosti nebylo v řízení prokázáno. Z map II. a III. vojenského mapování je patrný rozsah komunikace a obsluhovaných pozemků. Z těchto map však není možné určit souhlas s veřejným užíváním. Cesta končí právě u „dvojchaty“, okruh osob je v podstatě navázán přímo na vlastníky daných chat, p. T. a p. P. V tomto směru se nejedná o okruh neurčitý (otevřený), ale v zásadě o uzavřený. Rovněž poukázal na předchozí rozhodnutí pozemkového úřadu z roku 1996 (kterým pozemkový úřad zřídil v rámci restitučního řízení věcné břemeno chůze a jízdy) a uvedl, že kdyby v daném místě existovala cesta, kterou by bylo možné ze strany veřejnosti obecně užívat bez jakéhokoli omezení, pak by pozemkový úřad neuvažoval o zřízení věcného břemene pro užívání dotčeného pozemku.
14. Proti tomuto rozhodnutí podaly žalobkyně odvolání, o němž žalovaný rozhodl napadeným rozhodnutím. V odůvodnění uvedl, že cesta je zachycena prvně na mapách ze třetího vojenského mapování z let 1872–1953 jako polní nebo lesní cesta. Tato cesta je slepá, nikam nevede. O způsobu užívání z mapového podkladu nelze nic bližšího zjistit, ale vzhledem k tomu, že nenavazovala na ostatní cesty, pak zřejmě sloužila pouze obsluze přilehlých zemědělských pozemků. Na leteckém snímku z roku 1949, který je nejstarším snímkem, který je v historických leteckých mapách volně dostupný, není cesta vidět. Naopak je zřetelně vidět, že obě chaty, které v té době již existovaly, jsou obsluhovány cestou na východní straně od chat, nikoliv podél lesa. Vzhledem k tomu, že od prvního grafického záznamu cesty byla cesta slepá, je důvodné se domnívat, že se užívala jen pro účely obsluhy přilehlých pozemků, a tudíž nikdy nesloužila široké veřejnosti. To, že jejímu užívání nikdo nebránil, ještě neznamená, že ji veřejnost skutečně užívala. Žalovaný rovněž uvedl, že od zisku pozemku do svého vlastnictví osoba zúčastněná na řízení nesouhlasila s užíváním jejího pozemku jako VPÚK a snažila se přístup k chatám řešit způsobem, který by jí jako majitelce pozemků v dotčené lokalitě vyhovoval a zároveň neomezoval užívání stávajících objektů.
15. V rámci vypořádání odvolacích námitek žalobkyně a) žalovaný uvedl, že jelikož v řízení nikdo z účastníků neprokázal, že by cesta v režimu obecného užívání byla užívána již v době před znárodněním a mapové podklady mají pouze omezenou vypovídající hodnotu, která navíc užívání veřejností příliš nenavádí, nelze učinit závěr, že by cesta byla jako VPÚK užívána od nepaměti. Je obsažena na mapách vojenského mapování, jejichž vznik je datován v širokém rozptylu. Z těchto map nelze s jistotou říci, kdy cesta vznikla, lze pouze podle jednotlivých map zhodnotit, zda v daném roce byla na mapě zachycena (a v jakém rozsahu), či nikoliv. Žalobkyně a) si dle žalovaného nesprávně vyložila znění judikatury ve vazbě na posuzovanou situaci. Judikatura hovoří o tom, že pokud byla cesta jako veřejná užívána od nepaměti z naléhavé komunikační potřeby, je VPÚK, ale nikoli, že pokud byla cesta zaznamenána na mapovém podkladu před 150 lety, jedná se o cestu odnepaměti, a není tak

třeba zkoumat souhlas s jejím užíváním. Mapový podklad může potvrdit stálost cesty v terénu a její existenci, ale nevypovídá nic o tom, jak byla cesta užívána a kým. Pokud by cesta směřovala knějakému konkrétnímu cíli, pak by mapový podklad jistou vypovídající hodnotu mít mohl, ale v tomto případě není cesta ani stálá a postupem času se mění, což do jisté míry ovlivnila i výstavba rekreačních objektů. Na některých mapách byla zachycena dokonce jako slepá, a později pak sloužila k obhospodařování několika polí, o nichž není zřejmé, zda nepatřila např. jednomu vlastníkovi či jedné rodině. Dále uvedl, že souhlas nemohla dát ani právní předchůdkyně osoby zúčastněné na řízení, PhDr. H. Rozhodnutí, kterým byl pozemek vydán, bylo napadeno žalobou a právní moc je na rozhodnutí uvedena v roce 1998. Není zřejmé, kdy přesně PhDr. H. zemřela, ale jisté je, že řízení o dědictví bylo zahájeno v roce 1997 a usnesení o dědictví bylo na katastr vloženo v roce 1999. Původní majitelka tak nemohla vyjadřovat svůj nesouhlas, když rozhodnutí nebylo do doby jejího úmrtí pravomocné. A je též zřejmé, že pokud bylo dědické řízení ukončeno v roce 1999, kdy osoba zúčastněná na řízení vyslovila s užíváním cesty svůj nesouhlas, nemohlo se jednat o nesouhlas vyjádřený opožděně.

16. V rámci vypořádání odvolacích námitek žalobkyně b) žalovaný uvedl, že souhlasí s tím, že i slepá cesta může být VPÚK, ale není toho názoru, že takovou cestou je právě posuzovaná cesta. Jelikož odvolací orgán dospěl ke stejnému závěru, že v řízení nebylo prokázáno, že cesta byla jako veřejná užívána od nepaměti, pak je nutno vycházet z období po vydání pozemků v restituci a z toho, nedošlo k naplnění všech znaků VPÚK, a proto nemohla být cesta jako VPÚK deklarována.

Obsah žalob proti napadenému rozhodnutí

17. **Žalobkyně a)** v žalobě proti napadenému rozhodnutí namítla, že se silniční úřad Říčany nezabýval dostatečně otázkou, zda předmětná komunikace sloužila k užívání veřejností či nikoliv. Silniční úřad Říčany tuto otázku (a to navíc nesprávně) posuzoval výlučně v kontextu současného stavu, nikoliv k době vzniku, resp. předchozí existence cesty. Namítla, že do výstavby nových rodinných domů byla tato pozemní komunikace jedinou cestou k obhospodaření všech pozemků v části obce v Z., jak je patrné z map z III. vojenského mapování (1869 až 1885), jakož i z map z II. vojenského mapování (1836-1852), ze kterých je patrný rozsah komunikace a obsluhovaných pozemků. Vzhledem k roztržštění vlastnických práv v této části obce v 19. století a první polovině 20. století je patrné, že nemohlo dojít k jiné obsluze pozemků než uvedenou komunikací. Cesta je dále vyznačena ve stejném stavu jako v mapě z roku 1952 též na Geometrickém polohopisném plánu z 20. 11. 1944, který je také založen ve spise. Dle žalobkyně a) je tak z těchto skutečností patrná nejen nutná komunikační potřeba, nýbrž i právě obecné užívání předmětné cesty, kdy vlastník zjevně nezachovával kontrolu nad tím, kdo jeho cestu užívá.
18. Žalobkyně a) dále namítla, že k otázce užívání cesty před jejím ohrazením osobou zúčastněnou na řízení navrhovala svědky, které však správní orgány nevyslechly. Rovněž uvedla, že osoba zúčastněná na řízení nabyla polovinu pozemku tehdejšího označení parc. č. X1 pro k. ú. L. dědictvím po zesnulé PhDr. E. H., a to na základě usnesení Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 4. 5. 1999, č. j. 22 D 694/97-84, a druhou polovinu od státu bezúplatným převodem z majetku státu, na který jí vznikl nárok jako náhrada za nevydané pozemky, a to k vlastní žádosti vlastníka, na základě smlouvy o převodu pozemku č. 46PR04/80 ze dne 15. 9. 2014. I kdyby souhlas vlastníka s veřejným užíváním byl udělen až v době nesvobody,

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

nebyla osoba zúčastněná na řízení oprávněna tento souhlas odvolat, neboť ve vztahu k ideální 1/2 pozemku byla vázána minimálně několikaletým konkludentním souhlasem své právní předchůdkyně E. H. a ve vztahu k druhé ideální polovině se jednalo o volní nabytí pozemku (resp. podílu) s vědomím existence VPÚK, kdy právo vyjádřit nesouhlas takový nabyvatel neměl.

19. **Žalobkyně b)** v žalobě proti napadenému rozhodnutí uvedla, že v projednávaném případě je možné prokázat udělení konkludentního souhlasu prostřednictvím nepřímých důkazů, které tvoří logický celek. Jestliže doba zakreslování cesty do mapových podkladů je již více než 150 let a jestliže není známa existence jakéhokoli nesouhlasu vlastníků s existencí této cesty, a to až do okamžiku, kdy se vlastníkem pozemků stala osoba zúčastněná na řízení, je žalobkyně b) přesvědčena, že tyto skutečnosti prokazují souhlas vlastníka s užíváním těchto pozemků jako veřejné účelové komunikace. Do výstavby nových rodinných domů přitom byla předmětná pozemní komunikace jedinou přístupovou cestou ke všem pozemkům v části obce Z., jak je patrné z map z III. vojenského mapování (1869 až 1885). Obdobně ze státních topografických map z roku 1952 je patrný rozsah komunikace a obsluhovaných pozemků. Vzhledem k roztržnění vlastnických práv v této části obce v 19. století a první polovině 20. století je patrné, že nemohlo dojít k jiné obsluze pozemků než uvedenou komunikací. Cesta je dále vyznačena ve stejném stavu jako v mapě z roku 1952 též na Geometrickém polohopisném plánu z 20. 11. 1944, který je také založen ve spise. Bylo by nelogické, aby stavebníci rekreačních objektů Ing arch. K. a Ing. arch. K.bis při pořizování pozemků neřešili zajištění přístupu, pokud by tento přístup k pozemkům neexistoval.
20. Žalobkyně b) dále namítla, že cesta přitom od počátku slepá nebyla, neboť podle historických mapových podkladů navazovala na další pozemní komunikace. Nesprávné je dle žalobkyně b) zjištění správních orgánů, že „na leteckém snímku z roku 1949, který je nejstarším snímkem, který je v historických leteckých mapách volně dostupný není cesta vidět. Naopak je zřetelně vidět, že obě chaty, které v té době již existovaly, jsou obsluhovány cestou na východní straně od chat, nikoliv podél lesa.“ Takto tomu však nebylo, protože cesta podél lesního porostu na leteckém snímku je, vzhledem k úhlu pořízení snímku je však zakryta korunami stromů. Již pouhá skutečnost, že předmětná cesta byla dlouhodobě zakreslena v oficiálních mapových podkladech, svědčí o tom, že byla užívána veřejností. Existenci veřejné cesty nasvědčuje rovněž skutečnost, že v její těsné blízkosti došlo v polovině 40. let 20. století k výstavbě rekreačních objektů, aniž by k nim byl právně zajištěn jiný přístup. Z provedeného dokazování přitom nevyplývá, že by přístup k chatám byl historicky zajištěn jakýmkoliv soukromoprávním způsobem, tj. např. služebností.

Vyjádření žalovaného k žalobám proti napadenému rozhodnutí

21. Žalovaný navrhl žaloby proti napadenému rozhodnutí jako nedůvodné zamítnout a na obě žaloby reagoval obdobným vyjádřením. Ve svém vyjádření uvedl, že tvrzení založená pouze na historických mapových podkladech nejsou prokázáním konkludentního souhlasu s veřejným užíváním pozemku. Podle mapových podkladů byla cesta v terénu viditelná a sloužila k užití silničními i jinými vozidly a chodci, žalovaný tedy vyvodil závěry v souladu s tím, co namítá žalobkyně a). Ale též konstatoval, že z mapových podkladů nevyplývá souhlas s veřejným užíváním této cesty. Užívání cesty pouze vlastníky chat neprokazuje užívání veřejností, tedy neomezeným okruhem uživatelů. Osoba zúčastněná na řízení získala pozemky v restituci a ihned bránila v užívání pozemků jako cesty. To, že slepá cesta slouží

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

pouze vlastníkům dvou chat a jejich návštěvám, není veřejným užíváním. Slepá cesta může být veřejně užívána za předpokladu, že vede k veřejně užívanému místu, například hřišti, koupališti či kostelu.

22. Žalovaný dále uvedl, že žalobní námitka žalobkyně a) spočívající v nevyslechnutí navržených svědků je obecná a nekonkrétní, neuvádí, kdy a jakým podáním žalobkyně a) navrhovala výslech svědků, ani tyto svědky neidentifikuje. K tomu doplnil, že se domnívá, že by se teoreticky mohlo jednat o návrh na výslech účastníků řízení, nikoliv svědků, který byl vznesen 25. 10. 2018. Navržená účastnice paní P. měla možnost se celého řízení účastnit a podávat svá vyjádření ve věci. Navržená účastnice žalobkyně b) se také celého řízení účastnila a podala odvolání a žalobu v této věci. Žalovaný k tomu doplnil, že ve vyjádření k podkladům rozhodnutí ze dne 16. 3. 2023 žalobkyně a) na výslechu účastníků řízení netrvala, resp. je vůbec nenavrhovala. Vzhledem k tomu, že řízení bylo opakovaně pravomocně ukončeno, pak podání z roku 2018 bylo překonáno nejen rozhodnutími, ale i aktuálním vyjádřením žalobkyně a) v roce 2023, proto nelze nevyslechnutí účastníka řízení považovat za vadu řízení způsobující nezákonnost rozhodnutí.
23. K žalobě žalobkyně b) pak žalovaný uvedl, že pokud žalobkyně b) tvrdí, že na snímku z roku 1949 je cesta skryta korunami stromů, a není tedy na snímku vidět, pak musí ke svému tvrzení navrhnout důkaz nebo tvrzení, které údajnou, ale na snímku neviditelnou cestu prokáže. Ze snímku z roku 1949 je patrné, že viditelná cesta (východně od chat – pozn. soudu) je ohraničena křižovatkou z cesty „hlavní“, a je viditelně ukončena u chat. Z toho, jak se věci dějí, není pravděpodobné, že by souběžně, pouze několik metrů od sebe, vedla další cesta, opět ukončená u chat.

Vyjádření osoby zúčastněné na řízení k žalobám proti napadenému rozhodnutí

24. Osoba zúčastněná na řízení podala k oběma žalobám rozsáhlé vyjádření, v němž předně vyslovila souhlas s podstatou argumentace žalovaného jak v napadeném rozhodnutí, tak ve vyjádřeních k žalobám. Níže soud pro stručnost uvede jen některé body její argumentace. Na tomto místě soud připomíná, že předmět soudního přezkumu je vymezen žalobními body. Argumentace osoby zúčastněné na řízení, pokud směřuje k otázkám, které žalobami nebyly otevřeny, tak v zásadě není pro soudní přezkum napadeného rozhodnutí relevantní.
25. K otázce „slepé cesty“ a obsluhy přilehlých pozemků zúčastněná osoba připomíná, že až do vyvlastnění v roce 1949 patřily všechny okolní nemovitosti rodině jejich předchůdců.
26. Osoba zúčastněná na řízení uvedla, že v době, kdy byly nemovitosti vyvlastněny jejím právním předchůdcům, žádná komunikace v posuzované trase neexistovala a dopravní obslužení nemovitosti (rekreační dvojchata), jejímž údajným nepřetržitým napojením po posuzované cestě je oběma žalobkyněmi argumentováno, bylo realizováno v trase jiné, z opačného (východního) směru. K tomu dodává, že v dokumentech, opakovaně zakládaných do spisu, týkajících se pořizování a připomínkování územního plánu na začátku tohoto století, právě tuto alternativní trasu označuje žalobkyně a) jako trasu historickou. Osoba zúčastněná na řízení rovněž dokládala snímkem katastrální mapy z roku 1956, že ještě sedm let po vyvlastnění v ní nebyla v nyní posuzované trase žádná cesta zakreslena, zatímco na opačné (východní) straně polností, rovněž vyvlastněných předků zúčastněné osoby, právě tato (dle obce) „historická“ cesta zakreslena je.

27. Osoba zúčastněná na řízení dále uvedla, že z obou vojenských mapování provedených v 19. století je evidentní, že lokalita v Z. nebyla ani před časově blíže neurčenou výstavbou rodinných domů obsloužena pouze posuzovanou cestou, ale přinejmenším též komunikací vedenou ve stejném směru po opačném okraji polních pozemků, napojenou z jihu u kóty XY na již tehdy existující silnici.
28. Osoba zúčastněná na řízení dále uvedla, že se žalobkyně a) mýlí nebo pokouší uvést v omyl soud, když tvrdí, že osoba zúčastněná na řízení pozemek nabyla dědictvím a že by snad měla být vázána nějakým konkludentním souhlasem její předchůdkyně (matky) k jeho obecnému užívání. Osoba zúčastněná na řízení mnohokrát v řízení dokládala, že je přímým restituentem, když vstoupila do běžícího restitučního řízení po smrti své matky jako její procesní nástupce ještě před pravomocným ukončením dědického řízení.

Posouzení žalob

Obecná východiska

29. Podle § 2 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění účinném od 1. 7. 2023 (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“) je pozemní komunikace dopravní cesta určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci, včetně pevných zařízení nutných pro zajištění tohoto užití a jeho bezpečnosti.
30. Podle § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích je účelovou komunikací pozemní komunikace, která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků. Příslušný silniční správní úřad obecního úřadu obce s rozšířenou působností [dle § 40 odst. 5 písm. c) zákona o pozemních komunikacích ve znění účinném do 30. 12. 2015 vykonávaly působnost silničního správního úřadu ve věcech veřejně přístupných účelových komunikací obce (tj. tzv. obce I. stupně)] může na žádost vlastníka účelové komunikace a po projednání s Policií České republiky upravit nebo omezit veřejný přístup na účelovou komunikaci, pokud je to nezbytně nutné k ochraně oprávněných zájmů tohoto vlastníka. Úprava nebo omezení veřejného přístupu na účelové komunikace stanovené zvláštními právními předpisy tím není dotčena.
31. Otázkou, zda cesta vedoucí po dotčených pozemcích naplňuje zákonné a judikaturou vymezené znaky VPÚK, se zabývaly správní orgány, které došly k závěru, že tyto znaky v nyní projednávané věci naplněny nejsou. Soud se musí v tomto rozsudku vypořádat s žalobními tvrzeními obou žalobek o tom, že je tento závěr chybný.
32. Z právní úpravy lze dovodit, že komunikace bude mít charakter účelové pozemní komunikace, bude-li naplňovat zákonem vymezené pojmové znaky pozemní komunikace (§ 2 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích) a současně pojmové znaky účelové pozemní komunikace vymezené v § 7 odst. 1 větě první citovaného zákona (resp. v § 7 odst. 2 větě první). Ke vzniku VPÚK dochází ze zákona (není třeba žádného úkonu správního orgánu) při současném naplnění čtyř znaků, kterými jsou podle ustálené judikatury správních soudů: a) patrnost a stálost cesty v terénu, b) spojení pozemků s veřejnou komunikací, c) souhlas vlastníka s obecným užíváním účelové komunikace a d) nutná komunikační potřeba (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 12. 2020, č. j. 1 As 347/2020-49; ze dne 10. 3. 2016, č. j. 7 As 252/2015-25; nebo ze dne 2. 5. 2012, č. j. 1 As 32/2012-42). Skutečnost, jak je či byl pozemek zanesen v katastru nemovitostí či v územním plánu, není z hlediska

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

vzniku a existence VPÚK rozhodující (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2007, č. j. 6 Ans 2/2007-128; a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 10. 2011, sp. zn. 22 Cdo 1733/2009).

33. Pro účely vymezení účelové komunikace z hlediska zákonných znaků je stěžejní § 2 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, z něhož vyplývá, že účelová komunikace musí nejprve naplňovat povahu pozemní komunikace jako dopravní cesty určené k užití vozidly nebo chodci; toto první definiční kritérium vylučuje z existujících cest či stezek ty, jež nejsou v terénu buď dostatečně patrné, nebo nesplňují podmínku stálosti požadovanou pro všechny pozemní komunikace; musí se totiž jednat o stále znatelnou cestu v terénu, nikoli například o dočasně vyjeté koleje v trávě. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2015, č. j. 8 As 36/2014-68, vyplývá, že VPÚK nemusí mít zpevněný povrch, nemusí být ani stavbou v občanskoprávním smyslu, nemusí být ani zapsána jako komunikace v katastru nemovitostí, ale rozhodující je pouze faktický stav v terénu, tj. musí jít o cestu, která je prokazatelně užívána vozidly či chodci.
34. Dalším ze zákonných znaků definujících z právního hlediska účelovou komunikaci je požadavek jejich zákonného účelu. Ten je zakotven v § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, v němž je jasné stanoveno, že účelová komunikace má sloužit ke „*spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků*“. Musí tedy jít o cestu, která: a) slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo b) ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo c) k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků. Pokud jde o spojení nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi, nepochybně sem lze zařadit připojení několika soukromých nemovitostí (např. skupiny domů) na jinou pozemní komunikaci, včetně jiné komunikace účelové (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2015, č. j. 3 As 62/2015-43). Dokonce i spojnice jediné nemovitosti s jinými pozemními komunikacemi splňuje znak zákonného účelu, a proto v určitých případech může být účelovou komunikací – pokud budou splněny i další tři znaky. Problematický bude v tomto případě zejména znak souhlasu vlastníka s veřejným užíváním, tedy užíváním neurčitým okruhem osob (srov. ČERNÍNOVÁ, M.; ČERNÍN, K.; TICHÝ, M. *Zákon o pozemních komunikacích: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, komentář k § 7).
35. Pro účelové pozemní komunikace platí stejně jako pro ostatní pozemní komunikace režim tzv. obecného užívání (§ 19 zákona o pozemních komunikacích). Obecné užívání účelové pozemní komunikace spočívá v možnosti každého tuto komunikaci – v mezích předpisů upravujících provoz na pozemních komunikacích a za podmínek stanovených zákonem o pozemních komunikacích – bezplatně užívat, a to způsobem obvyklým a k účelům, ke kterým je tato komunikace určena (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2011, č. j. 2 As 40/2011-99). Právo obecného užívání pozemních komunikací, byť může být spojeno s vlastnictvím soukromých osob, není tedy institutem soukromého práva, ale jedná se o veřejnoprávní oprávnění, které má svůj základ nikoli v občanskoprávních předpisech, ale vyplývá ze zákona o pozemních komunikacích (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 5 As 20/2003-64).

36. Existuje-li v zákoně veřejnoprávní institut omezující vlastnické právo, aniž by s tímto omezením spojoval poskytnutí náhrady, je nezbytnou podmínkou jeho ústavní konformity souhlas vyjádřený vlastníkem. Tak je tomu právě v případě tzv. veřejně přístupných účelových komunikací definovaných v § 7 zákona o pozemních komunikacích, kdy je vlastnické právo omezeno tím, že vlastník musí strpět obecné užívání pozemku jako komunikace a umožnit na něj veřejný přístup. Zákon o pozemních komunikacích toto omezení nespojuje s poskytnutím finanční náhrady. Jediný ústavně konformní výklad je proto ten, že s takovým omezením vlastnického práva musí vlastník příslušného pozemku souhlasit. Tomuto závěru nikterak neodporuje skutečnost, že účelová komunikace a obecné užívání komunikací jsou instituty veřejnoprávními, nikoli soukromoprávními.
37. Co se týče souhlasu vlastníka, ten může být buď výslovný, či konkludentní. Jestliže vlastník se zřízením účelové komunikace souhlasil, jsou jeho soukromá práva v takovém případě omezena veřejnoprávním institutem obecného užívání pozemní komunikace, které nemůže být vyloučeno jednostranným úkonem vlastníka, jenž takový souhlas udělil, ani jeho právních nástupců (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 2006, sp. zn. 22 Cdo 1173/2005). Pokud vlastník pozemku v minulosti, kdy pozemek začal sloužit jako VPÚK, s tím nevyslovil kvalifikovaný nesouhlas, jde o VPÚK vzniklou ze zákona. Naproti tomu v případě nesouhlasu musí jít o aktivní jednání vlastníka pozemku.
38. Rovněž komunikace, u níž sice již nelze zjistit, zda byla některým z předchozích vlastníků obecnému užívání věnována, jež však byla jako veřejná cesta užívána od nepaměti z naléhavé komunikační potřeby, je VPÚK (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 5 As 27/2009-66; či ze dne 22. 12. 2009, č. j. 1 As 76/2009-60). Pokud vznikne účelová komunikace, je její právní status závazný i pro budoucí majitele pozemku, kteří nejsou oprávněni komunikaci ze své vůle uzavřít. Výjimku z tohoto pravidla tvoří pouze případy, kdy nedochází k převodu mezi soukromými subjekty, ale kdy je komunikace nabývána od veřejnoprávní korporace – zde nelze souhlas bez dalšího presumovat (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 268/06).
39. Kromě nutného souhlasu je další dodatečnou podmínkou obecného užívání komunikace neexistence jiného rovnocenného komunikačního spojení. V nálezu sp. zn. II. ÚS 268/06 Ústavní soud uvedl, že *„vedle nezbytného souhlasu vlastníka je podmínkou veřejného užívání soukromého pozemku též existence nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby. Z dnešních hledisek posuzování legitimních omezení základních práv se totiž jedná o nezbytnou podmínku proporcionality omezení. Zjednodušeně řečeno, existují-li jiné způsoby, jak dosáhnout sledovaného cíle (zajištění komunikačního spojení nemovitostí), aniž by došlo k omezení vlastnického práva, je třeba dát před omezením vlastnického práva přednost těmto jiným způsobům“* (bod 34). Týž závěr Ústavní soud zopakoval v nálezech ze dne 15. 3. 2011, sp. zn. III. ÚS 2942/10, ze dne 21. 9. 2011, sp. zn. II. ÚS 3608/10, a ze dne 27. 10. 2011, sp. zn. I. ÚS 263/11, a odkázal na něj i v usnesení ze dne 2. 4. 2015, sp. zn. II. ÚS 136/15.
40. Ohledně charakteru řízení o deklaraci VPÚK soud připomíná, že řízení dle § 142 správního řádu je řízením sporným, které se spíše než běžnému správnímu řízení blíží civilnímu spornému řízení. Žadatel, který žádá o deklaraci VPÚK tudíž nese břemeno tvrzení i břemeno důkazní k naplnění jednotlivých znaků VPÚK vymezených zákonem a judikaturou a případný stav *non liquet* jde tudíž k jeho tíži.

Souhlas vlastníka

41. Mezi stranami (nesouhlas osoby zúčastněné na řízení soud ponechává stranou, neboť posouzení této otázky by šlo mimo rámec žalobních bodů) není sporné, že byly naplněny první dva ze shora vyjmenovaných obligatorních znaků VPÚK. Není tedy sporu o tom, že se na pozemcích nachází dopravní cesta, která je stálá a patrná v terénu, respektive že tomu tak bylo do doby, než osoba zúčastněná na řízení pozemky oplotila. Na tomto místě soud připomíná, že se správní orgán musí zabývat stálostí a patrností komunikace v terénu podle skutkového stavu v době, kdy bylo zabráněno jejímu užívání (což vyvolalo předmětný spor), nikoliv podle skutkového stavu v době rozhodování [srov. silničním úřadem Říčany i žalobkyní a) připomínaný rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 18. 12. 2012, č. j. 31 A 27/2012-91].
42. Správní orgány však neměly oproti žalobkyním za splněný další nezbytný znak VPÚK – souhlas vlastníka pozemků s užíváním cesty veřejností.
43. Soud předně uvádí, že vlastník pozemku je vázán byť i konkludentním souhlasem svého právního předchůdce s tím, aby byl tento pozemek užíván jako VPÚK; to však neplatí v případě, kdy k věnování pozemku obecnému užívání jako veřejné cesty došlo v době, kdy byl tento pozemek protiprávně odňat původnímu vlastníkov, pokud byl posléze tomuto vlastníkov nebo jeho právním nástupcům navrácen v restituci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2011, č. j. 5 As 36/2010-204, č. 2390/2011 Sb. NSS). Pokud však cesta vznikla ještě před vynuceným znárodněním pozemků, pak restituent bude veřejnoprávně omezen, neboť souhlas s tímto omezením byl dán ještě v době, kdy se vlastník pozemku mohl svobodně rozhodovat (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2014, č. j. 4 As 163/2013-27). Zároveň soud zdůrazňuje, že aby mohlo být uvažováno o konkludentním souhlasu vlastníka s užíváním cesty veřejností, musela by být tato cesta skutečně veřejností užívána – pokud by tomu tak nebylo, konkludentní souhlas by z povahy věci nepřicházel v úvahu. Samotná skutečnost, že je cesta dlouhodobě vyznačena v mapových podkladech, o jejím veřejném užívání nic nevypovídá.
44. Soud z níže uvedených důvodů dospěl ve shodě s žalovaným a osobou zúčastněnou na řízení k závěru, že souhlas vlastníka s veřejným užíváním cesty nebyl v projednávané věci prokázán. V zájmu přehlednosti a srozumitelnosti odůvodnění bude soud postupovat ve svém výkladu chronologicky a bude se postupně věnovat jednotlivým shromážděným podkladům a tomu, co z nich (ne)vyplývá.
45. Prvním dokumentem, jehož se žalobkyně dovolávají, je mapa II. vojenského mapování (cca z poloviny 19. století). Soud předesílá, že ve správním spise mapu, ze které by bylo zřejmé, že se jedná o mapu II. vojenského mapování, nenalezl a ani žalovaný takovou mapu v napadeném rozhodnutí nezmiňuje. Soud ve správním spise nicméně dohledal mapu [dodanou žalobkyní b)], která sice není nijak popsána, mohlo by však (vzhledem k jazyku mapy a použitým grafickým prvkům) jít právě o mapu II. vojenského mapování. Na této mapě je cesta vyznačena souvisle po západním a severním kraji polností. Soud má však za to, že i kdyby shora uvedená mapa byla opravdu mapou II. vojenského mapování, není v projednávané věci relevantní, jelikož tato souvislá cesta v následujících desetiletích minimálně z části zanikla, jak je zřejmé z níže rozebíraných dokumentů.
46. Druhým dokumentem, který vypovídá o stavu v dané lokalitě před rokem 1948, je mapa III. vojenského mapování (přesná datace není známa, nicméně III. vojenské mapování Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

probíhalo v Čechách v letech 1877-1879). Na tomto dokumentu je předmětná cesta vyznačena jako slepá – jde o krátký úsek odbočující z dnešní ulice N. M., vedoucí podél okraje lesa a končící na okraji pole na pozemku č. X či č. Y (dle číslování užívaného v roce 1944 – vzhledem k měřítku mapy III. vojenského mapování nelze konec cesty jednoznačně určit, nicméně s největší pravděpodobností končila ještě na pozemku č. X).

47. Vzhledem k výše uvedenému činí soud dílčí závěr, že předmětná cesta byla v období do roku 1944 cestou slepou – ostatně žalobkyně nepředložily žádný důkaz svědčící o tom, že by tomu tak nebylo. Za této situace se jeví logickou argumentace žalovaného, že jelikož tato cesta nenavazovala na další cesty, sloužila patrně pouze obsluze přilehlých zemědělských pozemků (soud zde připomíná, že pozemky č. X a č. Y, které cesta primárně obsluhovala, byly ve vlastnictví právních předchůdců osoby zúčastněné na řízení) a není žádný důvod se domnívat, že by sloužila široké veřejnosti (k tomu soud dodává, že žádné budovy, k nimž by mohla cesta vést, se na předmětných pozemcích před rokem 1944 nenacházely). K tomu soud doplňuje, že žalobkyně žádný důkaz, který by mohl svědčit o veřejném užívání cesty před rokem 1944, nepředložily.
48. V roce 1944 došlo k uzavření tržové smlouvy (byť tato smlouva pravděpodobně nikdy nenabyla účinnosti) mezi právními předchůdci osoby zúčastněné na řízení a K. K. a A. K., jejímž předmětem měly být pozemky č. X a č. Y. Přestože k převodu vlastnického práva k těmto pozemkům nikdy nedošlo, byly mezi lety 1944 a 1949 na těchto pozemcích vybudovány dvě chaty, z nichž jedna je nyní ve vlastnictví žalobkyně b). Součástí této tržové smlouvy byl geometrický plán, na němž je vyznačena předmětná cesta téměř k okraji pozemku č. X (tedy v této části souladně s mapou III. vojenského mapování), poté uhýbá severovýchodním směrem v podobě, která v zásadě odpovídá mapám pořizovaným od druhé poloviny 50. let. Žalobkyně z této smlouvy dovozují obecné užívání předmětné cesty s argumentací, že by kupující jen sotva stavěli chaty bez zajištění přístupu k nim. Tuto argumentaci však soud nepokládá za přesvědčivou. Úvaha, že stavebníci měli nějaké povědomí o tom, jak bude zajištěn přístup na vznikající chaty, je jistě logická. Z této úvahy však žádným způsobem nevyplývá, jakou formou by k zajištění přístupu mělo dojít. Argumentace žalobkyň je tak pouhou spekulací (nepodloženou žádným důkazem), jelikož se stejnou mírou pravděpodobnosti by bylo možné uvažovat o tom, že přístup byl zajištěn neformální dohodou (např. výprosou) s právními předchůdci osoby zúčastněné na řízení nebo (což se soudu jeví jako nejpravděpodobnější) že stavebníci předpokládali, že i předmětná cesta bude v jejich vlastnictví jako součást pozemku č. X, který dle tržové smlouvy měli v úmyslu odkoupit. Soud tak shrnuje, že ani z tržové smlouvy a ani z geometrického plánu z roku 1944 nevyplývá, že by předmětná cesta byla v tomto období předmětem obecného užívání.
49. První fotografickou dokumentací dané lokality je letecký snímek z roku 1949. Na tomto snímku není předmětná cesta vůbec patrná. Osoba zúčastněná na řízení to vysvětluje tím, že cesta v té době neexistovala, žalobkyně naproti tomu argumentují, že je pouze zakryta stromy. Ať již byl důvod, pro který cesta není na leteckém snímku patrná, jakýkoliv, rozhodné je, že v každém případě tento snímek veřejné užívání předmětné cesty nijak nepotvrzuje. Zároveň soud poznamenává dvě další okolnosti, které jsou ze snímku patrné a které žalobkyním neprospívají. První z nich je skutečnost, že „šikmá“ (severovýchodní) cesta zakreslená na geometrickém plánu z roku 1944 (kde navazovala na předmětnou cestu) není na leteckém snímku vidět, a v roce 1949 tedy zjevně neexistovala. To naznačuje, že

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

geometrický plán zakresloval spíše plánovaný stav než reálný stav dané lokality. Druhou okolností, na niž poukázali jak žalovaný, tak osoba zúčastněná na řízení, je to, že na snímku z roku 1949 je patrné, že dopravní obsluha chat byla zajišťována odlišným způsobem – cestou vedoucí východně od chat. Totožný stav vyplývá i z mapy založené ve správním spise s popisem, že se jedná o katastrální mapu ve stavu ke konci roku 1956.

50. Žalobkyně a) odkazuje na návaznost mezi geometrickým plánem z roku 1944 a mapou „z roku 1952“. Zde musí ovšem soud konstatovat, že argumentace žalobkyně a) je značně zavádějící. Mapa, na niž žalobkyně a) očividně odkazuje, je označena jako mapa „*Topo-S-1952*“. Toto označení však není označením roku vzniku dané mapy, ale pouze označením toho, že mapa byla pořízena v topografickém systému S-1952, přičemž vojenské mapování v tomto systému probíhalo v letech 1951-1971. Tato mapa se ve správním spise nachází několikrát, na jednom ze snímků je u ní uveden v rámci doprovodných údajů rok 1962. Z výše uvedeného lze mít za to, že tato mapa zcela jistě nevznikla v roce 1952, ale v pozdější době, patrně na přelomu 50. a 60. let minulého století. Tato mapa již (jako všechny mapy následující) vyznačuje cestu obdobným způsobem jako geometrický plán z roku 1944 – předmětná cesta vedoucí podél okraje lesa následně pokračuje severovýchodním směrem. S ohledem na skutečnost, že toto vyznačení odporuje letecké mapě z roku 1949 a katastrální mapě z roku 1956, má soud za to, že stav zakreslený geometrickým plánem z roku 1944 reálně vznikl až v průběhu 50. let, tedy v době po znárodnění pozemků, a proto není pro úvahy o souhlasu vlastníka s veřejným užíváním relevantní.
51. Shora uvedené lze shrnout do závěru, že v projednávané věci nebylo prokázáno, že by předmětná cesta byla v období před rokem 1948 užívána veřejností – naopak veřejné užívání se s ohledem na její charakter jeví jako nepravděpodobné. Jelikož nebylo prokázáno veřejné užívání cesty, nemohl být prokázán ani konkludentní souhlas vlastníků – právních předchůdců osoby zúčastněné na řízení.
52. Výše uvedené postačuje k závěru o nedůvodnosti žaloby žalobkyně b), jelikož ta svou argumentaci o existenci souhlasu vlastníka staví výhradně na skutečnostech nastalých do roku 1948.
53. Žalobkyně a) dále namítla, že i kdyby souhlas vlastníka s veřejným užíváním byl udělen až v době nesvobody, nebyla osoba zúčastněná na řízení oprávněna tento souhlas odvolat, neboť ve vztahu k ideální 1/2 pozemku byla vázána minimálně několikaletým konkludentním souhlasem své právní předchůdkyně E. H. Žalobkyně a) tedy nijak nezpochybnuje závěr žalovaného, že „*od zisku pozemku do svého vlastnictví PhDr. J. nesouhlasila s užíváním jejího pozemku jako VPÚK a snažila se přístup k chatám řešit způsobem, který by jí jako majitelce pozemků v dotčené lokalitě vyhovoval a zároveň neomezoval užívání již stávajících objektů*“ (str. 9 napadeného rozhodnutí), ale argumentuje, že souhlas s veřejným užíváním konkludentně vyslovila právní předchůdkyně (matka) osoby zúčastněné na řízení E. H. Tato argumentace však postrádá jakékoli opodstatnění. Ze správního spisu vyplývá, že rozhodnutí pozemkového úřadu, jímž E. H. nabyla polovinu pozemku, na němž se předmětná cesta nachází, nabylo právní moci dne 15. 4. 1998. E. H. však tou dobou byla již déle než půl roku po smrti, jelikož zemřela dne 24. 9. 1997. E. H. tedy vlastnictví ideální poloviny pozemku, na němž se předmětná cesta nachází, nikdy nenabyla, a pochopitelně tedy ani nemohla konkludentně souhlasit s veřejným užíváním předmětné cesty.

54. Závěrem soud konstatuje k námitce žalobkyně a) o nevyslechnutí navržených svědků, že souhlasí s žalovaným, že tato námitka je natolik nekonkrétní, že ji soud nemůže vypořádat. Soud připomíná, že řízení se vede již 11 let a za tu dobu v něm bylo všemi zúčastněnými učiněno velké množství podání. Žalobkyně a) však nijak nespecifikovala, koho a kdy navrhovala vyslechnout. Pouze na okraj soud dodává, že pokud by snad žalobkyně odkazovala na podání identifikované žalovaným ve vyjádření k žalobě, soud souhlasí s argumentací žalovaného uvedenou v bodě 22 rozsudku.

Závěr a náklady řízení

55. Soud ze shora uvedených důvodů neshledal žalobu důvodnou, a proto ji zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
56. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyly v řízení úspěšné, právo na náhradu nákladů řízení proto nemají. Úspěšnému žalovanému náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.
57. Podle § 60 odst. 5 s. ř. s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu pouze těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Protože soud osobě zúčastněné na řízení žádnou povinnost neuložil, rozhodl, že tato osoba právo na náhradu nákladů řízení nemá.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 4. listopadu 2025

Mgr. Ing. Petr Šuránek v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.